

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ
2024/1425 E. , 2024/3000 K.
"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/1860 E., 2023/2251 K.

HÜKÜM/KARAR : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 29. İş Mahkemesi

SAYISI : 2019/746 E., 2021/409 K.

Taraflar arasındaki ödeme emrinin iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı SGK vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf isteminin esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı SGK vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi ... tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; ... Başkanlığı İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Ümraniye Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğü tarafından düzenlenen ödeme emirlerinin, tek ortağı Sancaktepe Belediyesi olan ... İnşaat Turizm Çevre Hizmetleri ve Organizasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 2018 Temmuz - 2019 Nisan dönemine ait işçi maaş ödemelerine ilişkin prim ve damga vergisi borçlarını içerdiğini, 25.10.2019 ile 01.11.2019 tarihleri arasında dava dışı şirkette kanuni temsilci sıfatı bulunmayan şahsına tebliğ edildiğini, söz konusu ödeme emirlerinin gönderilmesi üzerine müvekkilinin süresinde mal bildiriminde bulunduğunu, asıl borçlu olan ... İnşaat Turizm Çevre Hizmetleri ve Organizasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 5747 sayılı Kanunla kurulmuş ve tek ortağı bir kamu tüzel kişisi olan belediye şirketi olduğunu, ödeme emri gönderilen şahsının ise halen Sancaktepe Belediye Başkanlığı emrinde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memur olarak görev yaptığını, asıl borçlu ... İnşaat Turizm Çevre Hizmetleri ve Organizasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin tek faaliyetinin 696 sayılı KHK gereği Sancaktepe Belediyesi bünyesine alınan eski taşeron işçilerinin istihdam edilmesi olduğunu, kendisinin ise bu şirkete KHK ile geçişi düzenlenen personelin geçiş işlemlerini yapmak üzere (ödeme emri düzenlenen dönemde) yasal prosedürleri tamamlamak için görevlendirildiğini, davalı kurum tarafından asıl borçlu şirket ortaklarından talep ve takip edilmeksizin tarafına ödeme emirleri gönderildiğini, dava konusu yapmak durumunda kaldığı asıl borçlu ... Limited şirketine ait SGK borçları ile aynı döneme denk gelen vergi, resim ve harç borçlarını içeren ödeme emirlerinin daha evvel 01.12.2018 tarihinde Sultanbeyli Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından haksız biçimde yine tarafına tebliğ edildiğini, bunun üzerine dava açmak zorunda kaldığını ve 2018/2631 esas numaralı iptal davasında önce 18.02.2019 tarihinde yürütmeyi durdurma, ardından da 30.04.2019 tarihinde 2019/644 karar numarası ile işlemin iptaline karar verildiğini, idari yargı makamınca "kanuni temsilcisi olmadığına" karar verilen dava dışı Safas Ltd.Şti'nin prim, damga vergisi vb. borçlarından da sorumlu tutulamayacağını, borçlu limited şirketin 100/100 hisse sahibi olan Sancaktepe Belediyesinin hem ortak hem de kanuni temsilcisi olması nedeniyle borcun asıl muhatabı olduğunu, tarafına tebliğ edilen ödeme emirlerinin usulüne uygun düzenlenmediğini, ... Ltd.Şirketi'nin 696 sayılı KHK hükümleri çerçevesinde personel çalıştıran alt işveren, Sancaktepe Belediyesi'nin ise bu şirketin 100/100 hissesine sahip asıl işveren olduğunu, esas borçlu şirketin sorumlu yöneticilerinin şirket müdürü olarak tescil edilmiş olan Sancaktepe Belediyesince tayin edilmiş olduğunu, kendisinin ise görevinin KHK ile belirlenmiş idari bir tasarrufun yerine getirilmesinden ibaret olduğunu, ancak bugüne kadar asıl borçlu şirkette atanmış şirket müdürü sıfatıyla görev yapan hiç kimseye ödeme emri gönderilmediğini, 657 sayılı Kanun'a tabi devlet memuru olması sebebiyle şahsının herhangi bir ticari şirkette ticari faaliyette bulunmasının mümkün olmadığını, borçların ödenmemesinde şahsının en ufak bir kusuru bulunmadığını belirterek, tarafına tebliğ edilmiş olan 2019/196781-196780, 2019/134513-134512, 2019/196745-196744, 2019/196753-196750, 2019/196739-196738, 2019/034124-034123, 2019/198579-198578, 2019/035592-035593 ve 2019/034616-034610 sayılı ödeme emirlerinin iptali ile tedbir talebinin teminatsız olarak kabulüne karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı ... Başkanlığı vekili cevap dilekçesinde özetle; öncelikle davanın süresinde açılıp açılmadığının incelenmesi gerektiğini, süresi içinde açılmamış ise davanın reddinin gerektiğini, dava konusu ödeme emirlerinde herhangi bir usulsüzlüğün bulunmadığını ve anılan borçtan davacının sorumluluğunun 6183 sayılı Kanun'un ilgili

maddeleri ile 5510 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri gereğince vaki olduğunu belirterek, davanın öncelikle süre yönünden daha sonra da esastan reddine karar verilmesini ve 6183 sayılı Kanun'un 58 inci maddesi gereğince müvekkili Kurum lehine %10 haksız çıkma tazminatına hükmedilmesini talep ve dava etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının dava konusu edilen ödeme emrinin içerdiği borçtan sorumluluğu bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı SGK vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı SGK vekili istinaf dilekçesinde; müvekkili kurum işleminin usul ve yasaya uygun olduğunu belirterek istinaf başvurusunda bulunmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile "...Davaya konu ödeme emirlerinin tek ortağı Sancaktepe Belediyesi olan dava dışı ... İnşaat Turizm Çevre Hizmetleri ve Organizasyon San. ve Tic. Ltd Şti'nin 2018 Temmuz-2019 Nisan dönemine ait prim, işsizlik sigortası primi ve damga vergisi borçlarını içerdiği, borçlu limited şirketin 100/100 hisse sahibi olan Sancaktepe Belediyesi'nin hem ortak olması hem de kanuni temsilci olması nedeniyle borcun asıl muhatabı olduğu ve davacının 5510 sayılı Kanun'un 88/20 maddesinde sayılan işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunan kişilerden olmadığı anlaşılmakla, ilk derece mahkemesince davacının davasının reddine karar verilmesinde usul ve yasaya aykırı herhangi bir yön görülmemiş..." gerekçelerine dayalı olarak "Davalı Kurum vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 1 numaralı alt bendi uyarınca esastan reddine," karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı SGK vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı SGK vekili temyiz dilekçesinde özetle; müvekkili Kurum işleminin usul ve yasaya uygun olduğunu belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, ödeme emrinin iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesinde; "Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur." hükmüne yer verilmiştir.

3. Değerlendirme

Somut olayda, davacının Belediye Başkan yardımcısı olarak görev yaptığı, tek ortağı dava dışı Sancaktepe Belediyesi olan ... İnşaat Turizm Çevre Hizmetleri ve Organizasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.'ni belediyeyi temsilen şirket müdürü olan davacıya, şirketin 2018 Temmuz - 2019 Nisan döneme ait prim, işsizlik sigortası, damga vergisi borçlarından dolayı 2019/196781-196780, 2019/134513-134512, 2019/196745-196744, 2019/196753-196750, 2019/196739-196738, 2019/034124-034123, 2019/198579-198578, 2019/035592-035593 ve 2019/034616-034610 takip sayılı ödeme emirlerinin tebliğ edildiği anlaşılmakla, Mahkemece, davacının dava dışı şirketin 6102 sayılı TTK'nın 623. Maddesi uyarınca tüzel kişiliğinin temsilcisi gerçek kişi konumunda olduğu,

davacının 5510 sayılı Kanun'un 88/20 inci maddesinde sayılan işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunan kişilerden olmadığı gerekçelerine dayalı olarak davacının ödeme emirlerine konu borçlardan sorumlu tutulamayacağına karar verilmişse de, varılan sonuç bu yönüyle hatalı olmuştur.

Dosyadaki kayıtların incelenmesinde, davacının 19.04.2018- 29.04.2019 tarihleri arasında dava dışı limited şirkette, şirket ortağı ve müdürü olan Belediye adına hareket edecek kişi olarak kanuni temsilci olduğunun, bu bağlamda 5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesinin 20 inci fıkrasına göre üst düzey yönetici olarak dava dışı limited şirketin temsil süresi ile sınırlı olarak prim borçlarından müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğunun anlaşılması ile mahkemece davacının davaya konu ödeme emirlerinin ihtiva ettiği Nisan 2019 dönemine ilişkin borçtan tahakkuk tarihi itibarıyla temsilci sıfatının olmaması nedeniyle verilen kararın yalnızca bu dönem yönünden yerinde olduğunun anlaşılması karşısında, davacının kanuni temsilci sıfatıyla 5510 sayılı Kanun'un 88/20 inci maddesi gereğince sorumlu olacağı dikkate alınmaksızın yazılı şekilde karar verilmesi isabetsiz bulunmuştur.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

20.03.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.